

SAMENVATTING ONDERZOEK BUURTAPPS IN NEDERLAND

Augustus 2025

1. INLEIDING: HET LANDSCHAP VAN BUURTAPPS IN NEDERLAND

1. INLEIDING EN FUNCTIES

Buurtapps zijn digitale platforms die bewoners in een afgebakend gebied met elkaar verbinden. Ze dienen als een “digitaal dorpsplein” voor contact, samenwerking, veiligheid en informatie-uitwisseling. Naast chatfuncties bieden ze vaak mogelijkheden voor:

- Hulp- en leenverzoeken
- Organisatie van buurtactiviteiten
- Lokaal nieuws
- Veiligheidsmeldingen
- Direct contact met gemeenten of instanties

De apps combineren proactieve gemeenschapsopbouw (activiteiten, sociale cohesie) met reactieve probleemoplossing (incidentmeldingen).

2. POPULAIRE BUURTAPPS

De bekendste in Nederland zijn:

- **Nextdoor** – breed platform met sociale, commerciële en veiligheidsfuncties; verdienmodel via advertenties.
- **Hoplr** – besloten, reclamevrij, samenwerkingen met overheden; nadruk op sociaal kapitaal.
- **BuurtApp (Buurtcontact.nl)** – flexibel in afbakening, privacygericht, Nederlands initiatief.
- **Peerby** – gericht op lenen/uitlenen van spullen.
- **Veiligebuurt** – buurtpreventie, initiatief van Univé.
- **Burgernet** – officiële politie-app voor urgente opsporingsberichten.
- Overige: BuitenBeter en Verbeterdebuurt (meldingen openbare ruimte).

Er is een duidelijke marktsegmentatie: brede multifunctionele apps tegenover specialistische platforms. Belangrijke waarden voor gebruikers zijn 'lokaal' en 'besloten'.

3. GEBRUIKSMOTIEVEN EN DOELGROEPEN

Belangrijkste drijfveren:

1. **Veiligheid** – verdachte situaties signaleren, misdaadpreventie.
2. **Sociale cohesie** – contact met burens, vermindering van eenzaamheid.
3. **Praktische hulp** – spullen delen, klusjes doen.
4. **Informatie en activiteiten** – nieuws, evenementen.

DEMOGRAFIE:

- 35,6% van Nederlanders gebruikt een buurtapp.
- Hoger gebruik onder mannen, hoger opgeleiden en hogere inkomens.
- Dominante leeftijdsgroep bij Nextdoor: 44-59 jaar.
- Groeiend potentieel onder ouderen door toenemend internetgebruik.

Er is sprake van een digitale kloof: bepaalde groepen (lager opgeleid, lager inkomen) zijn minder vertegenwoordigd.

4. VERGELIJKING MET WHATSAPP-BUURTGROEPEN

WhatsApp wordt veel gebruikt voor buurtpreventie (WABP), maar is beperkt tot meldingen en kent geen gestructureerde buurtfuncties.

VOORDELEN WHATSAPP:

- Hoge penetratie, makkelijke start.
Nadelen:
- Telefoonnummers zichtbaar, geen categorisering, kans op irrelevante berichten.

DEDICATED BUURTAPPS:

- Gestructureerde functies, soms betere privacy.
- Minder gebruikers, maar meer gericht op buurtinteractie.
- Verdienmodellen beïnvloeden privacy (advertenties vs. partnerschappen).

Succes hangt sterk af van **kritische massa** in de eigen buurt. Gebrek aan activiteit leidt vaak tot uitval.

5. PRIVACY EN VEILIGHEID

Privacy is een belangrijk aandachtspunt:

- **Nextdoor** – vereist naam/adres, kan data delen voor advertenties, kritiek op transparantie.
- **Hoplr** – privacy by design, reclamevrij, data alleen gedeeld met noodzakelijke partijen.
- **BuurtApp** – gebruikt alleen voornamen, data op Nederlandse servers.
- **WhatsApp** – end-to-end encryptie, maar telefoonnummers zichtbaar.

Gratis gebruik betekent vaak betalen met data. Het verdienmodel bepaalt in hoge mate het privacy beleid.

6. GEOGRAFISCHE SPREIDING

Gebruik verschilt per regio:

- Hoogste adoptie in Overijssel (45,3%), laagste in Zeeland (20,4%).
- Grote steden hebben 10% hogere adoptie dan gemiddeld.
- WhatsApp-buurtpreventie het actiefst in o.a. Wijdemeren, Landsmeer en Boxmeer.
- Vaak meer groepen in regio's met hogere criminaliteit.

7. BETALINGSBEREIDHEID

De meeste gebruikers zijn niet bereid te betalen. Verdienmodellen zijn vooral gebaseerd op advertenties of partnerschappen. Diensten gericht op delen/lenen hebben traditioneel lage betalingsbereidheid.

8. INTEGRATIE MET HULPDIENTEN

- **Politie** – ondersteunt buurtinitiatieven, maar neemt zelden direct deel (uitzondering Burgernet).
- **Burgernet** – directe meldingen vanuit politie.
- **112NL-app** – officiële noodhulp-app voor politie, brandweer en ambulance.
- Buurtapps zijn vooral aanvullend; noodmeldingen verlopen via officiële kanalen.

7. CONCLUSIES

- Buurtapps versterken zowel veiligheid als sociale cohesie.
- Succesfactoren: kritische massa, effectieve moderatie, relevantie, en vertrouwen.
- Uitdagingen: digitale kloof, privacy zorgen, gebruikersuitval.
- Kansrijke ontwikkeling: meer gebruiksvriendelijke ontwerpen voor ouderen en privacy vriendelijke verdienmodellen.
- Rol in hulpdiensten blijft ondersteunend, niet vervangend.

TOELICHTING

Buurtapps in Nederland hebben zich ontwikkeld tot multifunctionele platforms die verder gaan dan eenvoudige communicatie. Ze vervullen een dubbele rol: enerzijds als instrumenten voor het vergroten van de veiligheid en het signaleren van verdachte situaties, en anderzijds als platforms voor het bevorderen van sociale cohesie, het faciliteren van hulpvragen en het organiseren van lokale activiteiten. Deze platforms beantwoorden aan een fundamentele menselijke behoefte aan lokale verbondenheid en wederzijdse ondersteuning in een steeds meer gedigitaliseerde samenleving.

De adoptie van buurtapps is aanzienlijk, met ruim een derde van de Nederlanders die er momenteel gebruik van maakt. Echter, er zijn duidelijke demografische verschillen, waarbij mannen, hogeropgeleiden en mensen met een hoger inkomen een hogere adoptiegraad vertonen. Dit wijst op een mogelijke digitale kloof in gemeenschapsbetrokkenheid, wat beleidsmakers en app-ontwikkelaars zou moeten aanzetten tot het overwegen van inclusieve strategieën. De leeftijdscategorieën zijn divers, met een groeiend potentieel onder oudere volwassenen, wat vraagt om gebruiksvriendelijke interfaces die een breed publiek aanspreken.

De vergelijking tussen dedicated buurtapps en WhatsApp-groepen toont een afweging tussen alomtegenwoordigheid en gespecialiseerde functionaliteit. WhatsApp-groepen profiteren van hun hoge penetratie, maar missen de gestructureerde functies en privacycontroles van dedicated apps. Het succes van buurtapps is sterk afhankelijk van het netwerkeffect: een kritische massa aan actieve

gebruikers is essentieel voor hun waarde en duurzaamheid. Gebruikersverloop en ontevredenheid, vaak veroorzaakt door 'ruzies', overdaad aan irrelevante berichten of gebrek aan activiteit, vormen belangrijke uitdagingen voor de langetermijnbetrokkenheid.

Privacy is een complex en cruciaal aspect. Hoewel sommige apps, zoals Hoplr en BuurtApp, een sterke nadruk leggen op privacy en reclamevrije modellen, zijn er bij andere platforms, zoals Nextdoor, zorgen over gegevensdeling voor advertentiedoeleinden en de transparantie van hun privacybeleid. De 'gratis' aard van de meeste apps impliceert vaak dat gebruikers 'betalen' met hun data, wat een belangrijke overweging is voor zowel consumenten als beleidsmakers.

Wat betreft de integratie met hulpdiensten, is er een duidelijk onderscheid. WhatsApp-buurtpreventiegroepen zijn burgerinitiatieven die door politie en gemeenten worden aangemoedigd, maar zonder directe participatie van de politie. Burgernet is de officiële app van de politie voor urgente opsporingsberichten. De 112NL app is de directe interface voor alle noodhulpdiensten (politie, brandweer, ambulance) in spoedgevallen. Algemene buurtapps zijn geen directe schakel met acute hulpdiensten, maar dragen indirect bij aan veiligheid door informatie-uitwisseling tussen burgers. Dit beleid van de hulpdiensten benut de "ogen en oren" van de buurt, terwijl de primaire verantwoordelijkheid voor noodmeldingen bij de officiële kanalen blijft liggen.

Over het algemeen bieden buurtapps een waardevolle bijdrage aan de lokale gemeenschap, zowel op het gebied van veiligheid als sociale cohesie. Hun effectiviteit en acceptatie blijven echter afhankelijk van factoren zoals gebruikersactiviteit, effectieve moderatie en transparant privacybeleid.